

UNIVERSITATEA
PEDAGOGICĂ DE STAT
ION CREANGĂ
DIN CHIȘINĂU

PROGRAM

Conferința științifică națională cu participare internațională

**PROBLEME SENSIBILE ȘI CONTROVERSATE
ALE SOCIETĂȚII CONTEMPORANE**

25-26 octombrie 2024

CHIȘINĂU, 2024

Organizatori:

- Catedra Istorie și Științe Sociale
- Școala Doctorală „Istorie. Patrimoniu cultural. Modernitate”

Conferința este organizată în cadrul subprogramului **Abordarea problemelor controversate ale trecutului și prezentului la disciplinele școlare *Educație pentru societate și Istorie***, cod 040109

Parteneri:

- Academia de Științe a Moldovei
- Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, Republica Moldova
- Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Republica Moldova
- Institutul Patrimoniului Cultural, Republica Moldova
- Universitatea „Valahia” din Târgoviște, România

COMITETUL ȘTIINȚIFIC:

Alexandra Barbăneagră, dr., conf. univ., Rectorul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Silvia CHICU, dr., conf. univ., Șefa Secției Managementul cercetării, dezvoltării, inovării, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Gabriela TOPOR, dr., conf. univ., Decanul Facultății de Filologie și Istorie, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Valentina URSU, dr., conf. univ., Directorul Școlii Doctorale *Istorie. Patrimoniu Cultural. Modernitate*, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Larisa NOROC, dr., conf. univ., Șefa Catedrei *Istorie și Științe Sociale*, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău/

Sergiu MUSTEAȚĂ, dr. hab., prof. univ., Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Valentina ENACHI, dr., conf. univ., Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Liliana CONDRATICOVA, dr. hab., Secretar științific general al Academiei de Științe a Moldovei

Ion URSU, dr., Directorul Institutului Patrimoniului Cultural

Ion GHELEȚCHI, dr., conf. univ., prorector, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, Republica Moldova

Lidia PĂDUREAC, dr., conf. univ., prorector, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Republica Moldova

Iulian ONCESCU, dr. hab, prof. univ., Universitatea „Valahia” din Târgoviște, România

Elena ARDELEAN, dr., conf. univ. Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, România

Elizaveta CVILINCOVA, dr. hab., conf. univ., Academia de Științe din Belarus

Elena BELAIA, prof. univ. dr., Universitatea Umanistă de Stat din Izmail, Ucraina

COMITETUL ORGANIZATORIC:

Alexandra BARBĂNEAGRĂ, dr., conf. univ., Rector UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Silvia CHICU, dr., conf. univ., Șef SMCDI, UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Gabriela TOPOR, dr., conf. univ., Decan Facultatea de Filologie și Istorie, UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Valentina URSU, dr., conf. univ., Director Școala Doctorală *Istorie. Patrimoniu Cultural. Modernitate*, UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Larisa NOROC, dr., conf. univ., Șef Catedra Istorie și Științe Sociale, UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Sergiu MUSTEAȚĂ, dr. hab., prof. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Valentina ENACHI, dr., conf. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Viorel BOLDUMA, lector univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Corina SAVIȚCHI, lector univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Iulian ONCESCU, dr. hab, prof. univ., Universitatea „Valahia” din Târgoviște, România

Elena ARDELEAN, dr., conf. univ., Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, România

Elizaveta CVILINCOVA, dr. hab., conf. univ., Academia de Științe din Belarus

Elena BELAIA, prof. univ. dr., Universitatea Umanistă de Stat din Izmail, Ucraina

Ecaterina BULICANU, cercet. stagiar, UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Ion BULICANU, asist. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău

INFORMAȚII GENERALE

25 Octombrie	10:30 – 11:00	Înregistrarea participanților
	11:00 – 11:35	Deschiderea oficială a conferinței
	11:35 – 13:30	Ședința în plen
	13:30 – 14:00	Pauza de masă
	14:00 – 17:30	Comunicări în secții
26 Octombrie	9:00 – 12:30	Comunicări în secție
	12.30	Aprobarea rezoluției conferinței

Limbi oficiale ale Conferinței: engleză, română, rusă

Prezentarea comunicărilor:

în plen – 20 minute

în secții – 10 minute

SECȚIILE:

Secția 1	Probleme sensibile ale lumii contemporane reflectate în cercetările științifice de la începutul Sec. XXI
Secția 2	Dilemele democrației: provocări și soluții
Secția 3	Tendențe moderne în cercetarea și promovarea patrimoniului cultural
Secția 4	Formarea competențelor pentru o cultură democratică în cadrul disciplinelor școlare educație pentru societate, filosofie, religie
Secția 5	Abordarea problemelor controversate ale societății în cadrul disciplinelor școlare istoria românilor și universală, limba și literatura română

PROGRAMUL CONFERINȚEI
25 octombrie, 2024

10:30 – 11:00

ÎNREGISTRAREA PARTICIPANȚILOR

Locație: Clasa Viitorului, bl. 1, str. Ion Creangă, 1, Chișinău

Link de acces: <https://meet.google.com/szs-dzhm-bfg>

Moderatori: **Valentina URSU, dr., conf. univ.**

Sergiu MUSTEAȚĂ, dr. hab., prof. univ.

CUVÂNT DE SALUT

Alexandra BARBĂNEAGRĂ, dr., conf. univ., Rector UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Gabriela TOPOR, dr., conf. univ., Decan Facultatea de Filologie și Istorie, UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Liliana CONDRATICOVA, dr. hab., secretar științific general al Academiei de Științe a Moldovei

11:00 – 11:35

Ion GHELEȚCHI, dr., conf. univ., prorector, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul

Lidia PĂDUREAC, dr., conf. univ., prorector, Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți

Natalia GRĂDINARU, dr., secretar științific al Institutului Patrimoniului Cultural

Iulian ONCESCU, dr. hab., prof. univ., Universitatea „Valahia” din Târgoviște, România

COMUNICĂRI ÎN ȘEDINȚA PLENARĂ

Călin RUS, dr., Directorul Institutului Intercultural, Timișoara, România.
Competențele pentru cultură democratică – instrument pentru abordarea unor teme controversate

11:35 – 13:30

Sergiu MUSTEAȚĂ, dr. hab., prof. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău.

Dilemele Republicii Moldova față de trecutul sovietic

Larisa NOROC, dr., conf. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Mitul ca armă de dezinformare: de la poveste la propagandă

Cătălin NEGOIȚĂ, dr. hab., conf. univ., Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, România.

Trebuie să existe limite ale libertății de expresie, într-o democrație?

13.30-14.00

PAUZĂ DE MASĂ

SECȚIA 1
PROBLEME SENSIBILE ALE LUMII CONTEMPORANE REFLECTATE ÎN
CERCETĂRILE ȘTIINȚIFICE DE LA ÎNCEPUTUL SEC XXI
25 octombrie, 14:00

Locația: bl. 2, Sala Senatului

Link de acces: <https://meet.google.com/yov-mfjv-abz>

Moderatori: **Larisa NOROC**, dr., conf. univ.

Ion XENOFONTOV, dr., conf. univ.

Valentin TOMULEȚ	<i>Problema conflictului social a societății tradiționale și încercări de modernizare socială și instituțională</i>	Republica Moldova
Cristina GHERASIM	<i>Reformele liberale din Basarabia în anii '60-'70 ai secolului al XIX-lea: istoriografie și surse de cercetare</i>	Republica Moldova
Sorin GRAJDARI	<i>Rolul comunităților comerciale evreiești, armenești și grecești în dezvoltarea socio-economică a Basarabiei (1812-1868)</i>	Republica Moldova
Anastasia GUȚU	<i>Drumuri comerciale și vămi în comerțul Basarabiei cu Imperiul Austriac</i>	Republica Moldova
Eugen-Tudor SCLIFOS	<i>Sudul Basarabiei în componența Principatului Moldovei/României în anii 1857-1878 în istoriografia românească</i>	Republica Moldova
Silvia CHICU	<i>Mitizarea personalităților medievale românești. Studii de caz: Ștefan cel Mare și Alexandru Lăpușneanu</i>	Republica Moldova
Mirela Irina CULA	<i>Repere legislative în învățământul românesc în ultimul deceniu al secolului al XIX-lea. Context, controverse, consecințe</i>	România
Andrei TIHOMIROV	<i>Молдаване и румыны на белорусских землях в конце XIX — 20-е гг. XX в. / Moldovenii și românii pe pământurile beloruse la sf. sec. XIX – anii 20 ai sec. XX</i>	Belarus
Iulian ONCESCU	<i>Alexandru Candiano-Popescu (1841-1901) – un personaj controversat al epocii moderne</i>	România
Anatol PETRENCU	<i>Locul Căminelor culturale în promovarea unității românești (1921-1940)</i>	Republica Moldova
Valentin BURLACU	<i>Semnificația istorică a RASSM - entitate politică artificială</i>	Republica Moldova
Ion Valer XENOFONTOV	<i>Învățământul primar și secundar (profesional) din Chișinău interbelic între național și diversitate etnică</i>	Republica Moldova
Aurel FONDOS	<i>Dimensiuni ale vieții cotidiene în Basarabia (anii 1930). Asistența sanitară, igiena și sănătatea populației</i>	Republica Moldova
Sergiu CATARAGA	<i>Ofensivele Armatei sovietice pe frontul de Sud-Est în martie-iunie 1944</i>	Republica Moldova
Corina SAVIȚCHI	<i>Agitația politică – element al propagandei sovietice în RSSM (1954-1956)</i>	Republica Moldova
Daniela HADÂRCĂ	<i>Procesul sinuos de înființare și organizare a Catedrei de Fiziologie a Omului și Animalelor la Universitatea de Stat din Moldova</i>	Republica Moldova
Asea M. TIMUȘ	<i>O biografie reabilitată: lt. col. Constantin C. Russo, proprietar de imobile în Săseni și Bahu (1918–1944)</i>	Republica Moldova

SECȚIA 2
DILEMELE DEMOCRAȚIEI: PROVOCĂRI ȘI SOLUȚII
25 octombrie, 14:00

Locația: bl. 1, sala 403, et. 4

Link de acces: <https://meet.google.com/zcn-qhum-pek>

Moderatori: **Valentina ENACHI**, dr., conf. univ.
Ludmila LAZAREV, dr., conf. univ.

Ludmila COADĂ	<i>Democratizarea în Eurasia post-sovietică: realizări, provocări și eșecuri</i>	Republica Moldova
Elizaveta CVILINCOVA	<i>О процессах в области молдавской этнокультурной идентичности в условиях диаспоры, отраженных в современных исследованиях / Despre procesele în domeniul identității etnoculturale moldovenești în condițiile diasporei, reflectate în cercetările contemporane</i>	Belarus
Valentina ENACHI	<i>Reliefaarea identității naționale în Republica Moldova: realități și tendințe</i>	Republica Moldova
Ludmila LAZAREV	<i>Identitatea europeană și națională în viziunea tineretului creator din Republica Moldova: Explorări și reflecții</i>	Republica Moldova
Alexandru TOPOLENCO	<i>Provocări și limite ale „soft power” în relațiile internaționale</i>	Republica Moldova
Alexandr GALUȘCIAC	<i>Формирование компетенции аналитического и критического мышления в современной системе воспитания в эпоху цифровой демократии / Formarea competenței de gândire analitică și critică în sistemul contemporan de educație în epoca democrației informaționale</i>	Republica Moldova
Florin VÂRLAN	<i>Războiul în viziunea creștină: între datorie și incompatibilitate</i>	România
Dina BARCARI	<i>Experiența religioasă și dimensiunea experiențială a practicii religioase în societatea contemporană</i>	Republica Moldova
Maria-Liuza DRAGOMIR	<i>Migrația forțată, o provocare globală</i>	România
George NICULESCU	<i>Criza resurselor și economia circulară: o abordare durabilă pentru viitor</i>	România
Violeta MATIET- PARASCHIV	<i>Abordări teoretice ale conceptelor de stres ocupațional și sindrom burnout</i>	Republica Moldova
Olga BURIUCOVA	<i>Стресс в подростковом возрасте / Stresul în perioada adolescenței</i>	Republica Moldova
Veronica DIWO	<i>Sentimentul de singurătate la persoanele de vârstă a treia: cauze și factori</i>	Republica Moldova

SECȚIA 3
TENDINȚE MODERNE ÎN CERCETAREA ȘI PROMOVAREA PATRIMONIULUI
CULTURAL

25 octombrie, 14:00

Locația: bl. 1, sala 404, et. 4

Link de acces: <https://meet.google.com/aio-knes-thb>

Moderatori: **Adrian DOLGHI**, dr.
Sergiu SUVAC, dr.

Elena ARDELEAN	<i>Protejarea patrimoniului cultural – o prioritate a societății contemporane</i>	România
Adrian DOLGHI	<i>Reprezentări ale cotidianului în opera științifică și literară a lui Mircea Eliade</i>	Republica Moldova
Marinela TRANDAFIR	<i>Atitudinea regimului comunist român față de monumentele istorice locale. Studiu de caz - raionul Buzău, 1965.</i>	România
Adrian URSACHI	<i>Aspecte privind (re)amenajarea și (re)introducerea în circuitul administrativ al construcțiilor edilitare cu statut de monument istoric și de arhitectură</i>	România
Alexandru SEU	<i>Monumente ale perioadei sovietice: realitate controversată</i>	Republica Moldova
Liliana CONDRATICOVA	<i>Creația bijutierului Vladimir Vasilcov</i>	Republica Moldova
Alexandru CORDUNEANU	<i>Procesul de refacere a memoriei comunitare: cazul moștenirii științifice a astrofizicianului Nicolae Donici</i>	Republica Moldova
Nicolai VOITIC	<i>Interpretări cu privire la cercetările etnografice în învățământul din RSS Moldovenească.</i>	Republica Moldova
Sergiu SUVAC	<i>Competența valorizării diversității culturale prin prisma manualelor de Educație pentru societate și Istoria românilor și universală (ciclul gimnazial)</i>	Republica Moldova
Nina IVANOVA, Ecaterina PIHUROV	<i>Impactul modernizării asupra locuințelor tradiționale românești din Republica Moldova</i>	Republica Moldova
Natalia GRĂDINARU	<i>Obiceiurile comunitare desfășurate în „Casa Mare”: semnificație și simbolism</i>	Republica Moldova
Raisa OSADCI	<i>Simbolism și arhetipuri în tradițiile prenupțiale la românii de la est de Prut</i>	Republica Moldova
Olesea ENACHI	<i>Cămașa ca parte a costumului tradițional românesc</i>	Republica Moldova
Tatiana ZAICOVSCHI	<i>Традиционный женский головной убор липован Республики Молдова: прошлое и настоящее / Elemente ale vestimentației tradiționale a lipovenilor din Republica Moldova: trecut și prezent</i>	Republica Moldova
Carolina COTOMAN	<i>Aspecte muzicale în cadrul obiceiurilor de înmormântare</i>	Republica Moldova
Ecaterina BULICANU	<i>Bune practici de valorificare a patrimoniului cultural al loc. Văleni</i>	Republica Moldova
Valentina URSU	<i>Dileme în interpretarea culturii sovietice</i>	Republica Moldova

SECȚIA 4
FORMAREA COMPETENȚELOR PENTRU O CULTURĂ DEMOCRATICĂ ÎN CADRUL
DISCIPLINELOR ȘCOLARE EDUCAȚIE PENTRU SOCIETATE,
FILOSOFIE, RELIGIE
25 octombrie, 14:00

Locația: bl. 1, sala 512, et. 5

Link de acces: <http://meet.google.com/jgb-wrax-hmk>

Moderatori: **Rodica SOLOVEI**, dr., conf. univ.
Corina SAVIȚCHI, lector universitar

Aliona BRIȚCHI	<i>Formarea competențelor pentru cultura democratică la liceeni prin implementarea strategiilor didactice interactive</i>	Republica Moldova
Petru CIOBANU	<i>Telefonul mobil și provocările lui în viața elevului</i>	Republica Moldova
Rodica SOLOVEI, Carolina CIUNTU	<i>Considerații teoretico-metodologice privind competența specifică Valorizarea demnității umane și a drepturilor omului</i>	Republica Moldova
Igor SAVA	<i>Repere metodologice privind studiul și aplicarea surselor istorice medievale în învățământul liceal și superior</i>	Republica Moldova
Nadejda IACHIMOVSKI	<i>Valorizarea democrației și a statului de drept la disciplina Educație pentru societate în gimnaziu</i>	Republica Moldova
Paula Luminița MIȘCA	<i>Metode și strategii didactice de formare a competențelor pentru o cultură democratică în cadrul disciplinei Educație civică (ciclul primar)</i>	România
Natalia MIHĂILESCU	<i>Dezvoltarea emoțională la copiii preșcolari între risc și siguranță</i>	Republica Moldova
Domnica VEXLER	<i>Mecanisme de participare democratică a elevilor în procesele decizionale la nivel de instituție</i>	Republica Moldova
Nadejda SCOBIOALĂ, Tatiana CHILARU	<i>Valorificarea patrimoniului cultural – vector în dezvoltarea competențelor pentru o cultură democratică</i>	Republica Moldova
Irina PASCARU	<i>Valorificarea patrimoniul cultural în curriculumul disciplinelor: „Educația pentru societate”, „Istoria românilor și universală” și „Educația prin film”.</i>	Republica Moldova
Galina CERETEU	<i>Formarea spiritului civic și a valorilor comportamentale prin activități participative</i>	Republica Moldova
Elena BALIȚCHI	<i>Gândirea critică - un proces complex și de lungă durată</i>	Republica Moldova
Rodica ANTOCICĂ	<i>Formarea spiritului civic la elevi prin proiecte educaționale/comunitare</i>	Republica Moldova
Nadejda SCOBIOALĂ	<i>Strategii didactice de formare a abilităților analitice și de gândire critică la elevii din învățământul profesional tehnic</i>	Republica Moldova
Viorel BOLDUMA	<i>Dezvoltarea gândirii critice prin media la Educația pentru societate</i>	Republica Moldova
Pavel BLANUȚA	<i>Rolul proiectelor trans-disciplinare în formarea competențelor pentru o cultură democratică. Studiu de caz: Educația pentru societate și Educație fizică</i>	Republica Moldova

SECȚIA 5

ABORDAREA PROBLEMELOR CONTROVERSATE ALE SOCIETĂȚII ÎN CADRUL DISCIPLINELOR ȘCOLARE ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ, LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

26 octombrie, 9:00

Link de acces: <https://meet.google.com/cfd-ezry-fwg>

Moderatori: **Angela LISNIC**, dr., conf. univ.
 Viorel BOLDUMA, lector univ.

Elena BELAIA Yulia LEVYTSKA	<i>Supervision in the context of innovation of pedagogical counseling of parents during sensitive periods of children's development / Supravegherea în contextul consilierii pedagogice a părinților în perioadele sensibile de dezvoltare a copiilor</i>	Ucraina
Elena BUZINSCHI	<i>Toleranța în relațiile socio-culturale</i>	Republica Moldova
Angela LISNIC	<i>Raportul dintre ideologie și istorie în studiul problemelor controversate ale istoriei în cadrul disciplinei istoria românilor și universală</i>	Republica Moldova
Viorel BOLDUMA	<i>Controverse în interpretarea regimurilor politice din perioada interbelică: abordare didactică</i>	Republica Moldova
Tatiana ȚIGANU	<i>Studierea subiectelor controversate ale secolului XX în cadrul orelor de istoria românilor și universală</i>	Republica Moldova
Margareta CEBOTARI	<i>Multiperspectivitatea – oportunitate în predarea subiectelor sensibile și controversate la lecțiile de istorie</i>	Republica Moldova
Cornel C. MĂRCULESCU	<i>Întâlnirea istorică de la Constanța dintre țarul Nicolae al II-lea și Regele Carol I al României (1 iunie 1914) - reflecții și atitudini în presa din România și Serbia</i>	România
Victoria RADU	<i>Explorarea constructivistă a subiectului "Relațiile româno-sovietice în perioada interbelică"(aspecte sensibile)</i>	Republica Moldova
Rodica PANAGUȚA	<i>Căderea Imperiului Rus - proces istoric inevitabil</i>	Republica Moldova
Maria STEPANYNTS	<i>Cum este tratat cel de-al Doilea Război Mondial în manualele de istorie din clasele superioare în perioada sovietică și după căderea URSS?</i>	România
Galina MARCU	<i>Educația elevilor în spiritul valorilor democratice</i>	Republica Moldova
Elena ZAPOROJAN	<i>Bune practici de utilizare a literaturii artistice în predarea represiunilor la lecțiile de istorie și în cadrul activităților extrașcolare</i>	Republica Moldova
Viorica ZAHARIA	<i>Avant de mourir de Val Butnaru și drama emigrantului în lumea contemporană</i>	Republica Moldova
Elena-Andreea BĂRBULESCU	<i>Fracturarea identității și marginalitatea în literatura distopică. O analiză literară și computațională</i>	România
Natalia IAROSLAVSCAIA	<i>Aspecte ale predării limbii române în context multilingv: provocări și soluții</i>	Republica Moldova